

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTO 600 metų jubiliejaus minėjimas VATIKANE

ANTANAS BALAŠAITIS

Žemaičiai paminėti žemaičių krikšto 600 metų jubiliejų Vatikane pradėjo ruošti dar pernai. Telšių vyskupijos ganytojų buvo numatyta žemaičių piligrimams vykti į Romą ir Vatikaną su popiežiumi Benediktu XVI atšvęsti šią sukaktį. 2013 m. iš 14 Žemaitijos rajonų ir miestų susibūrė daugiau negu 600 piligrimų. Kartu su jais į Vatikaną susiruošė ir Telšių vyskupai Jonas Boruta SJ bei Linas Vopjjanovas OFM. Iškilmingas Šv. Mišias buvo numatyta aukoti Šv. Petro bazilikoje. Tačiau popiežiui Benediktui XVI atsistatydinus, joms vadovavo į naujo popiežiaus rinkimus atskridęs kardinolas Audrys Juozas Bačkis su Telšių vyskupais. Žemaičių krikšto jubiliejų pagerbė ir Lietuvos atstovė prie Šventojo Sosto Irena Vaišvilaitė.

Kovo 3 d. (sekmadienį) 8 valandą 30 minučių prie bazilikos centrinio altoriaus atėjo trys vyriausi lietuviai ganytojai aukoti Šv. Mišių. Dar prieš Mišias altoriaus šonuose išsirikiavo kunigų palyda – iš žemaičių parapijų atvykę ir Romoje studijuojantys lietuviai dvasininkai – iš viso 33. Tai bendrai maldai suteikė įspūdingo iškilmingumo. Prieš Mišias Lietuvos piligrimus pasveikino Jo Šventybės generalinis vikaras kardinolas Angelo Comastri (jis yra ir šios bazilikos vyriausias kunigas): „Tebūnie palaiminta Lietuva, kuri tiek daug metų rodo savo ištikimybės Bažnyčiai ženklą“. Iškilmingoms

Romos Šv. Petro bazilika. Nuotrauka iš A. Balašaičio archyvo

Mišioms vadovavęs kardinolas A. J. Bačkis priminė, kad prieš 25 metus šioje bazilikoje jis buvo įšventintas vyskupu.

Iš kairės: Antanas Balašaitis prie istorinės Romos griuvėsių ir su anūke leva Tamošaityte prie Romos šv. Petro bazilikos. Nuotrauka iš A. Balašaičio archyvo

Iškilmių metu bazilikoje visur galėjai išgirsti kalbant ir meldžiantis lietuviškai. Tai jau nebe pirmas toks kartas, kai bazilikoje tiek lietuvių susirinko. Panašiai buvo ir 1987 m., kai čia vyko Lietuvos krikšto 600 metų minėjimas. Tada iškilmingas Mišias aukojo popiežius Jonas Paulius II kartu su Lietuvai atstovavusiu Telšių vyskupu Antanu Vaičiūmi. Tuo metu Lietuva dar tebebuvo okupuota, todėl ateistinė valdžia stengėsi neskirti dėmesio šiam jubiliejui ir visaip jį varžė.

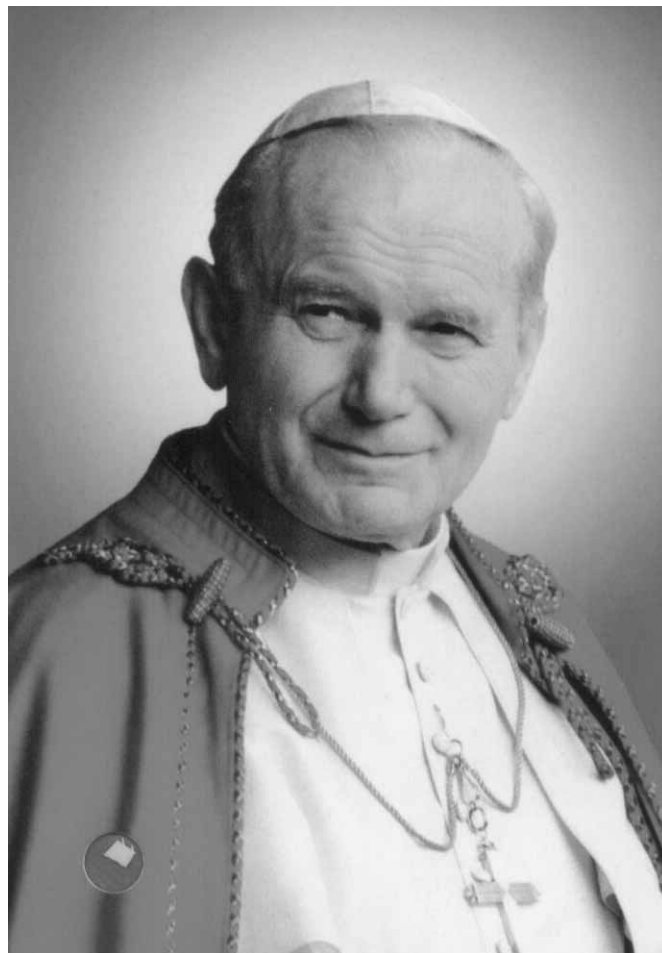
Likimas taip lėmė, kad 2013 m., privačiai nuskridus į Romą, pasisekė kartu su piligrimais dalyvauti Vatikano šv. Petro bazilikoje vykusiose iškilmėse ir šio rašinio autoriui. Dauguma maldininkų buvo žemaičiai piligrimai. Pasipuošę geltonomis skarelėmis, jie išsiskyrė iš kitų, tarp kurių buvo nemažai italų ir kitų tautybių žmonių. Prieš Mišias ir jų metu vargonavo Klaipėdos Eduardo Balsio muzikos gimnazijos penkiolikos metų mokinys Gabrielius Gaidamavičius, klarnetu pritarė metais už jį vyresnis gimnazistas Martynas Šiaulys. Psalmę giedoti buvo pakviesta gargždiškė Rita Dirgėlaitė, vargonais akomponavo Telšių kunigų seminarijos auklėtinis Arūnas Goštautas. R. Dirgėlaitė psalmes giedojo ir kitose šventovėse aukotose Mišiose. Homilijoje kardinolas A. J. Bačkis priminė lietuvių katalikų tikėjimo augimą, jį skatinusias vienuolijas, ypač Kretingos pranciškonus. Būta persekiojimų ir aukų, ypač paskutinės okupacijos metais. Vienas iš jų – tikėjimą liudijęs Telšių vyskupas kankinys Vincentas Borisevičius. Kardinolas paminėjo dvi svarbiausias tikėjimo gaivinimo ir brandinimo galimybes, du židinius – šeimas ir parapijas. Priminė ir dalį popiežiaus Benedikto XVI atsisveikinimo kalbos per paskutinę jo audienciją: „Kai tikėjimas vis labiau nustumiamas į antrą planą, raginu visus atnaujinti tvirtą pasitikėjimą Viešpačiu, būti vaikais Dievo rankose, tikėti, kad šios rankos visada mus palaiko, kad jų dėka mes galime kasdien keliauti net ir per sunkumus. [...] Kiekvieną dieną už tai dėkokime Viešpačiui malda ir nuosekliu krikščionišku gyvenimu.“

Iškilmėse dalyvavo ir Žemaitijos savivaldybių atstovai. Prie piligrimų prisijungęs Klaipėdos meras Vytautas Grubliauskas, visada į keliones pasiimantis trimitą, per Mišias pagrojo Georgo Hendelio operos „Sorsa“ ariją „Umbra mai fu“.

Pirmadienį piligrimai paminėjo Lietuvos globėjo šv. Kazimiero šventę. Svarbiausioje jėzuitų Švenčiausiojo Jėzaus vardo bažnyčioje (pastatyta XVI a. pabaigoje) Šv. Mišias aukojo abu Telšių vyskupai. Homilijoje vyskupas Jonas Boruta SJ priminė jėzuitų

Romos Šv. Petro bazilika. Iliustracija iš RKIC archyvo

Popiežius Jonas Paulius II. Nuotrauka iš A. Balašaičio archyvo

ordino įkūrėją Ignacą Lojolą (1491–1556), kuris gyveno šalia bažnyčios esančioje kolegijoje. Šios jėzuitų šventovės kairiajame altoriuje yra Ignaco Lojolos, o dešiniajame – kito ispano jėzuito, misijų globėjo Pranciškaus Ksavero (1506–1552) relikvijos. Beje, šioje šventovėje palaidotas Vilniaus ir Krokuvos arkivyskupas, pimasis lietuvis kardinolas jėzuitas Jurgis Radvila (1556–1600). Šio kardinolo vadovaujami jėzuitai daug prisidėjo prie žemaičių evangelizacijos.

Homilijoje vyskupas J. Boruta SJ priminė apie Lietuvos globėjo Šv. Kazimiero kultą Žemaitijoje, tai itin pažymėtina kalbant apie Vėžaičių šv. Kazimiero bažnyčią. Primintas ir Lietuvos globėjo 400 metų sukakties minėjimas Romoje, kuris buvo surengtas palaimintojo popiežiaus Jono Pauliaus II iniciatyva 1984 m. kovo 4 dieną.

Paskutinę piligrimystės dieną buvo melstasi Šv. Pauliaus už Mūrų bazilikoje, pastatytoje ant tautų apaštalo šv. Pauliaus kapo.

Į Žemaitiją piligrimai grįžo pilni amžinojo miesto aplankytų šventovių ir istorijos paminklų įspūdžių ir gavę iš kardinolo A. J. Bačkio dovanų – palaimintojo Jono Pauliaus II paveikslėlį su malda: „Palaimintasis Jonai Pauliaus II, suteik mums savo palaiminimą pro Dangaus langą! [...] Melskis už visą pasaulį, kuris tebėra paženklintas įtamos, karų ir neteisybės. Tu priešinai karui, kviesdamas į dialogą ir sėdamas meilę: meskis už mus, kad ir mes būtume nepavargstantys taikos sėėjai“.